

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8 5) 266 3661, faks. (8 5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-11-19

Nr. (12-6)-28-5434

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ) RENGIMO PRADŽIOS IR PLANAVIMO TIKSLŲ“ PROJEKTO

Aplinkos ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) rengimo pradžios ir planavimo tikslų“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas siekiant įgyvendinti pirmojo šalyje nacionalinio parko planavimo dokumentų sprendinius, sukuriant didžiausią šalyje nacionalinį parką.

Dar 1971–1975 metais, kuriant Lietuvos nacionalinių parkų perspektyvinę sistemą, rengiant pirmojo šalyje nacionalinio parko planavimo schemą, Lietuvos statybos ir architektūros mokslo tiriamuosiuose darbuose bei planavimo dokumentuose buvo pasiūlyta Aukštaitijos etnografiniam regionui reprezentuoti sukurti stambiausią respublikoje Aukštaitijos nacionalinį parką. Jam buvo numatyta didžiausia regione išlikusi natūrali teritorija su vyraujančiais miškų masyvais, ežerynais, pelkynais ir tuo pačiu unikali etnokultūros paveldo prasme. Pirmajame Aukštaitijos nacionalinio parko ribų plane buvo pasiūlyta nacionalinį parką steigti dabartinių Aukštaitijos nacionalinio ir Labanoro regioninio parkų ribose, tačiau tuo metu buvo priimtas sprendimas steigti mažesnio ploto nacionalinį parką, jo ribas, pasiūlytas planavimo schemoje, sumažinant iki 30 tūkst. ha, bet buvo numatyta galimybė ateityje jo plotą išplėsti Labanoro – Molėtų kryptimi. 1974 m. kovo 29 d. LTSR Ministrų Taryba patvirtino pirmąją LTSR nacionalinio parko planavimo schemą. Tuo metu nacionaliniam parkui buvo pasirinkta kraštovaizdžio įvairovės prasme sudėtingesnė teritorija su daugybe vertingų gamtinių kompleksų, išlikusiais vertingais etnografiniais kaimais, kultūros paveldo objektų gausa. Vėliau 1982 m. Vilniaus universiteto Kraštovarkos grupė moksliniame darbe „Ypač saugomų Respublikos teritorijų sistema ir jos mokslinis pagrindimas“ pakartojo siūlymą nustatyti nacionalinį parką dabartinių Aukštaitijos nacionalinio ir Labanoro regioninio parkų plotuose ir pateikė papildomų mokslinių argumentų. Tuomet buvo apsiribota tik naujų draustinių (Lakajų landšaftinis, Kanio raisto botaninis – zoologinis, Peršokšnų hidrografinis ir kt.) įsteigimu.

Aukštaitijos nacionalinio parko plotas 1997 m. buvo padidintas iki 41 tūkst. ha. Vadovaujantis Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis, šiuo metu Aukštaitijos nacionalinis parkas užima 41055,73 ha plotą, o Labanoro regioninis parkas užima 55308,97 ha plotą. 1992 m. rugsėjo 24 d. Lietuvos Respublikos Seimas nutarimu Nr. 1-2913 įsteigė 30 regioninių parkų, įskaitant ir Labanoro regioninį parką, kuris faktiškai apėmė siūlyto Aukštaitijos nacionalinio parko išplėtimo teritoriją. Šiuo metu abu valstybiniai parkai turi bendrą ribą, kurią panaikinus būtų sukurta vientisa saugoma teritorija – Aukštaitijos nacionalinis parkas.

Didžiausias Lietuvoje Labanoro regioninis parkas gamtiniu požiūriu yra viena vertingiausių saugomų teritorijų Lietuvoje. Jis skirtas išsaugoti sudėtingą ir labai išraiškingą Labanoro girios ir jos ežerų kalvotą kraštovaizdį, didžiulę biologinę įvairovę, unikalius gamtos ir kultūros paveldo objektus, vertingus rekreacinius išteklius. Regioniniame parke didžiulė žemės paviršiaus formų ir

vandens telkinių įvairovė: nuo mažiausių akivarų pelkėse iki didelio ploto Stirnių, Lakajų, Kertuojų ežerų. Didieji ežerai šakoti, su ragais – itin siaurais pusiasaliais. Aukštaitijos nacionalinio ir Labanoro regioninio parko teritorijos yra dvi vienos itin vertingos geosistemos – Žeimenos aukštupio – dalys. Jau šiuo metu dalis Labanoro girios yra Aukštaitijos nacionaliniame parke. Pažymėtina, kad Labanoro giria kartu su Ažvinčių – Minčios giria sudaro vientisą masivą. Tas pats pasakytina ir apie vandens telkinius, kurie yra sudėtinės vienos gamtinės sistemos dalys. Unikali Girutiškio ir Beržaloto pelkės svarbios ne tik Lietuvai, Girutiškio gamtinis rezervatas yra ir tarptautinės svarbos Ramsaro konvencijos teritorija. Labanoro regioninis parkas dėl jame gausiai aptinkamų Europos bendrijos svarbos rūšių ir natūralių buveinių paskelbtas Natura 2000 ekologinio tinklo paukščių ir buveinių apsaugai svarbia teritorija.

Nacionalinio parko statuso suteikimas dabartiniam Labanoro regioniniam parkui – būtinas sprendimas įteisinant pripažintą teritorijos vertę. Šios abi saugomos teritorijos jau turi vieną direkciją, veikiančią nuo 2010 m. Praplėstas Aukštaitijos nacionalinis parkas užimtų 96364,70 ha.

Nutarimo projektas Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai neprieštarauja.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimą Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ Nutarimo projekto notifikuoti Europos Komisijai nereikia.

Priėmus Nutarimo projektą, iš 12 teisės aktų (įskaitant teritorijų planavimo dokumentus), reglamentuojančių veiklą dviejuose valstybiniuose parkuose, liktų 7 teisės aktai. Labanoro regioninio parko sujungimas su Aukštaitijos nacionaliniu parku leistų užtikrinti Natura 2000 ekologinio tinklo, ypač miško gamtinių buveinių, taip pat saugomų rūšių, išsaugojimą, užtikrintų palankią gamtinių buveinių ir saugomų rūšių apsaugos būklę.

Nutarimo projektas nėra norminio pobūdžio, todėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektas Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai ir Europos Sąjungos teisės aktams neprieštarauja.

Įgyvendinant Nutarimo projektą kompensuoti prarastą naudą privataus miško savininkams ar privačios žemės savininkams ir valstybinės žemės nuomotojams dėl nustatomų naujų veiklos apribojimų numatoma apie 530 tūkst. eurų iš Lietuvos Respublikos biudžeto, o Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) parengimui – 55 tūkst. eurų.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje. Visuomenė ir suinteresuotos institucijos galės teikti pastabas ir pasiūlymus 7 darbo dienas nuo teisės aktų projekto paskelbimo registravimo posistemėje.

Projektas su Kultūros ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija suderintas be pastabų. Į gautas pastabas iš Žemės ūkio, Finansų, Teisingumo ministerijų atsižvelgta.

Projektą parengė Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos (direktorius Albertas Stanislovaitis, tel. 272 3284, el. p. a.stanislovaitis@vstt.lt) Planavimo ir kadastro skyriaus vedėja Vitalija Valantiejiene, (tel. 272 3385, el. p. v.valantiejiene@vstt.lt) ir Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų departamento (direktorius Donatas Dudutis, tel. 272 8424 el. p. donatas.dudutis@am.lt) Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio skyriaus (vedėjas Vidmantas Bezaras, tel. 278 6537, el. p. vidmantas.bezaras@am.lt) vyriausioji specialistė Sigutė Ališauskienė, tel. 278 6544, el. p. sigute.alisauskiene@am.lt.

PRIDEDAMA. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) rengimo pradžios ir planavimo tikslų“ projektas, 1 lapas.

Aplinkos ministras

Kęstutis Navickas

Sigutė Ališauskienė, 8 5 278 6544, el. p. sigute.alisauskiene@am.lt